

В. „Народно Съзнание“ из-
лиза единъжъ въ недѣлята—
въ Сѣбота.

Цѣната му е:

За година лева 6.
„ 6 мѣсеца „ 3.
„ 3 „ „ 2.

Единъ брой 15 стотинки.

НАРОДНО

СЪЗНАНИЕ

ПОЛИТИЧЕСКО-КНИЖОВЕНЪ ВѢСТНИКЪ.

ГОД. I.

ШУМЕНЪ, 6 ЮНИЙ 1888 Г.

БРОЙ 45.

ОТЪ АДМИНИСТРАЦИЯТА.

Още петъ броя, и „Народ. Съзнание“ приключва първата си годишна. Отъ 1100 абонати, които имаме, едва ли до сега 400 сж си заплатили абонамента. По тая причина ний сме задължнѣли на печатаря твърдѣ много.

Нашитѣ абонати, вѣрваме, не ще желаятъ щото дружеството „Народ. Съзнание“ да бѣде турено въ безисходно положение и да не може да продължава издаването на вѣстникътъ и прѣзъ втората година. Борбата, която дружеството води, не е борба за частни ползи, но за общото добро; за туй, молимъ да се поддържа вѣстникътъ ни и въ бѣдѣ.

Най главната поддръжка, която неплатившитѣ до сега абонати могатъ да дадѣтъ на дружеството, е да побързатъ и внесѣтъ незабавно абонаментътъ си. Ний нѣмаме никакви субсидии и не можемъ даромъ да разнасяме вѣстникъ.

Увѣрени сме, че ще бѣде обрнжто внимание на молбата ни.

Шуменъ. 7 Юний 1888 г.

Слава Богу! Дочакахме вече деньтъ, въ който патентованитѣ патриоти около официозната „Свобода“ да заговорятъ за конституцията, — основния ни законъ, на който трѣбва да се основаватъ всичкитѣ дѣла, както на министритѣ, тѣй и на княза. Тия патентовани до сега се бояхъ даже да произнесѣтъ думата конституция, да защитятъ правата и свободитѣ на гражданитѣ; защото тѣ бѣхъ се горчиво надсмѣли надъ нейнитѣ прѣдписания. Прѣди десетина броя „Свобода“ се пѣше на четири страни, че за нѣкакво си, ужъ, добро за България (която за тѣхъ сжествува само въ безусловния фондъ) трѣбвало да се тури на страна конституцията, да се окачатъ орденитѣ, да се раздаватъ титли, да се увеличатъ заплатитѣ на чиновницитѣ, да се отнематъ съ едно избръмчаване на телеграфната жица свободитѣ и правата на гражданитѣ, да се, да се и пр. и пр. Дигѣсь „Свобода“, или нейнитѣ патентовници се вече поуниѣли и сж турпи подъ мишца непотрѣбната до скоро тѣмъ конституция.

Въ 161-й брой на тая позорна „Свобода“ едва ли не се прѣпечатва цѣлата конституция, само и само да се сплаши княза, като се указва, ако той неподписѣлъ присѣдата на многозаслужения майоръ Поповъ, щѣлъ билъ да се скомпрометира прѣдъ населението; щѣлъ да се

вмѣкне въ едни погрѣшки, сѣтнинитѣ на които, — пишало въ историята на свирчовщината — били отъ най-лошитѣ.

„Свобода“ се мжчи да увѣри свѣтътъ, че съ неподписването на Майоръ Поповата присѣда, щѣло да се наруши конституцията. Отъ наведенитѣ членове изъ конституцията, ний не можемъ да намѣримъ никой подходящъ къмъ случая съ Майоръ Поповото дѣло. Въ чл. 14 отъ конституцията се указва, че дѣйствително княза има право да смѣнява и отмѣнява наказанията споредъ начина, опрѣдѣленъ въ правилата на криминалното сждопроизводство.

А членъ 15 гласи: „Князътъ има право за помилване въ криминалнитѣ дѣла.“ По-доло чл. 16 ясно казва, че наведенитѣ въ горнитѣ два члена не се простиратъ и на присѣдитѣ, по които сж осждени само министри за нѣкакво нарушение на конституцията.

Намъ е чудно, защо княза да не може да откаже потвърдѣването на една присѣда върху едно военно лице, и ако това той не може да направи, защо чл. 11 отъ конституцията опрѣдѣлява, чо той е върховния вождъ на всичката войска и защо е поставено, че присѣдата върхо единъ офицеръ отъ горенъ чинъ не може да бѣде турена въ изпълнение, ако се не подвърди отъ княза? Кой законъ задлѣжава военния министръ да потвърдѣва безъ друго веѣка присѣда върху единъ офицеръ отъ по-доленъ чинъ? Не може ли военния министръ, ако не се добръ убѣди въ виновността на единъ осжденъ офицеръ отъ долешъ чинъ, да не потвърди присѣдата на военното сждилище? Пѣкъ защо въ закона е поставено, щото подобни присѣди да се потвърдѣватъ отъ военния министръ и отъ княза? Да ли само за една проста формалностъ, или за единъ видъ контролъ за дѣлата на военнитѣ сждилища? Ний мислимъ, че съ даването право князю да потвърдѣва присѣдитѣ издадени отъ военнитѣ сждилища върхо висшитѣ офицери, а на военния министръ, — тия на нисшитѣ; не се е искало това да се извършва само за една проста формалностъ, а да се даде възможностъ на шефа на войската нѣкакъ да контролира дѣлата на военнитѣ сждилища. Ако не е тѣй, защо и присѣдитѣ на гражданскитѣ сждилища не подлежатъ на утвърдѣние отъ князътъ? Дардоранията на „Свобода“, че князътъ ималъ право само да смалѣва наказанията и помилва осжденитѣ по прѣдставление на министра (и то на министра на правосждието), иматъ си мѣстото за присѣди издадени отъ граждански сждилища, които присѣди не му е прѣдоставено отъ правилата на криминалното сж-

допроизводство да потвърдѣва той освѣн ония за смъртно наказание. Ако за присѣдитѣ на висшитѣ военни лица се прѣдставя право на Княза да ги потвърдѣва, като началникъ на войската; то това не значе ли, че княза има право и да не потвърдѣва тия присѣди, разумѣва се, ако види, че съ турението въ дѣйствие на една присѣда, каквато е майоръ Поповата, ще се хвърли едно позорно пятно на българската армия?

Но да мишемъ на въпроса си. Ако е било въпросътъ, да не се излага „държавния глава на едни погрѣшки, сѣтнинитѣ на които сж били отъ най-лошитѣ“, то защо патентовницитѣ отъ „Свобода“ и гѣхнитѣ патрони, не обѣлихъ до сега зѣбъ и защо не заговорихъ за конституцията, когато най-безпощадно се газяхъ и газятъ правата и свободитѣ на гражданитѣ, когато се нарушава веѣкидневно чл. чл. 58, 29, 70, 73, 74 и 75 отъ конституцията? Нима съ това князътъ не се „хвърга въ погрѣшки, сѣтнинитѣ на които сж отъ най-лошитѣ“! Или само, кога се иска да се каже на капризнитѣ патентовани патриоти „доста е вече“ и да се тури край на тѣхнитѣ върлувания и на тѣхнитѣ своеволия и зложни желанія да се зачерни едно многозаслужено лице, — само тогава сжществува конституция, права и пр.? Нима за капризитѣ на тия патентованници трѣбва да се опозори честъта на българската армия? Нима, ако не се даде, до като е врѣме заслужената плесница на тия самохвалствующи патриоти, ще бѣдемъ гарантирани, че сутрѣ не ще се повика прѣдъ друго военно сждилище нѣкой втора **Зойка Недѣлкова** да евидѣтелствува за нѣкакви прѣстѣпни, ужъ, дѣяния на други офицери, които, може би, не глѣдатъ на бѣдѣщето на отечеството си прѣзъ очидата на Свирчовщината?.... На народътъ още му се вѣрва, че на капризнитѣ дѣтца ще се счупе носецътъ и ще се проводятъ да разработватъ своитѣ села въ Тозлука и че ще послѣдва едно застѣпване за честъта, свободитѣ и правдинитѣ, както на военни, тѣй и на граждани..

Пакъ полицейскій скандалъ.

На 27 Май вечеръта срѣщу 28 нѣколко почтени граждани-еснафи въ кафенето на Атанасъ Попова, като сж се черпѣли единъ другий по обикновенному прѣди да вечерятъ, стоваряли сж се помѣжду си да отидѣтъ и на баня. На друга една масса въ сжщото кафене сѣдѣлъ нѣкой си Никола Андрѣевъ, по настоящемъ билъ за старшии жандармъ въ г. Новий Пазаръ, споредъ както се научихме отпослѣ, — нашилъ се като цаякъ, едвамъ се

Статии и дописки се не-
провождатъ до редакционния
комитетъ на вѣст. „Народно
Съзнание“, а пари и поржчи
ки до отговорникътъ.

За частни обявления се пла-
ща по 15 ст. на рѣдъ за веѣ-
ко първо печатане и по 10
ст. за веѣко послѣдующе.

Неплатени писма не се при-
ематъ.

Ржкописи назадъ не се по-
вращатъ.

кръпи на мѣстото си, прѣструвалъ се, че чете в „Свобода“, който случайно се намиралъ напредъ му на масата. До като гражданитѣ се разговаряли за баня, дали да отиджтъ още тая вечеръ, или да оставятъ за сутрѣшната, на господство му се счува, че се говорало противъ правителството, безъ да има въ дѣйствителностъ подобно нѣщо, и когато гражданитѣ сж спазотили всѣкой по домовете си, пияний старшии се исправа отъ мѣстото си, развивка се, раскрѣщава се като всѣкий пияница и пита отъ кръчмаря за имената и кжцитѣ на гражданитѣ за да ги арестува, защото „нѣмалъ никой право да говори противъ правителството“. На дадени отъ старшии сигналъ, явява се единъ жандармъ отъ блискитѣ до кръчмата участъкъ, на когото старшии заповѣдва да отиде и излови изъ кжцитѣ имъ гражданитѣ и да ги закара въ участъка до утрѣшния денъ, сѣтнѣ той щѣлъ да се распореди да ги даде подъ сждъ! Жандарина като чува само имената на гражданитѣ, отъ друга страна като глѣда, че повѣднѣли му едва стои на краката, си възразилъ му, че тия хора му сж познати, честни граждани, бащи на семейства, които на-да-ли ще си позволят да говорятъ противъ правителство, молилъ го да ги остави, толкова повече, че и кръчмаря потвърдилъ думитѣ на жандарина за тия граждани. „Юкъ, не бива, азъ ще ги арестувамъ, а за т бе ей сега ще рапортувамъ на Окр. Управителъ, г. Манолова, който ми е и кръстникъ, че не служилъ вѣрно на началството си“ се развивка г. старшии сѣрѣжу жандарина, сѣднѣлъ на масата и ужъ напиева рапорта, приключва го въ единъ пликъ и ще го занесе на управителя. Жандарина се уплашва, че ще си изгуби, горкия, хлѣба, особено като чува, че окр. управителъ е билъ кръстникъ на пияний старшии, което послѣдний повторилъ нѣколко пкти за да даде поголѣма тежестъ, види се, на заповѣдта си, — волею, неволею отива, излавя хората, безъ да имжтъ хаберъ отъ нищо, изъ домоветѣ имъ и ги закарва на участъка; исплашаватъ се дѣца, расипяватъ се жени, растрѣвожва се цѣла махла отъ тая до сущъ башибозушка постѣпка на г. Манолови кумець. Други нѣколко граждани пристигватъ, отиватъ и намѣрятъ старшии Петръ Димовъ, когото довеждатъ въ участъка гдѣ то сж задържани новитѣ комити. Послѣдний като поглѣдва арестованитѣ и като разбира работата, отпуща на часа хоризтата, а г. Новопазарскитѣ старшии останѣлъ прѣзъ цѣла нощъ въ сжщия участъкъ за истѣврѣзване. Още на другий денъ докаченитѣ граждани даватъ оплакване въ сжда противъ тоя ново-дошелъ башибозукъ. Г-нъ Д. А. Поповъ, прокурора при Шумнен. Окр. Сждъ, който се показва толкова ревностенъ, когато е работата да дава подъ сждъ вѣстника ни, да видимъ какъ ще се застъпи за единъ беззащитни граждани, грабнати отъ лѣглото имъ отъ единъ полицейскитѣ чиновникъ.

Тая личностъ, Никола Андрѣевъ, споредъ както се узна, е билъ отъ гр. Видинъ, кумець на г. Манолева отъ врѣмето, когато послѣдний бѣше управителъ тамъ; наскоро билъ повиканъ за старшии въ гр. Новий Пазаръ, единъ отъ околийскитѣ

градове на Маноловото сегашно царство, и то приврѣменно само, защото спорѣдъ самитѣ му думи, изговорени в пиянството, милостта му се готвялъ за старшии въ гр. Шуменъ, на мѣстото на Петръ Димовъ, който види се пѣкъ за друга нѣкоя услуга щѣлъ билъ да бжде назначенъ за градскитѣ приставъ, безъ да има града ни нужда отъ такъво полицейско учрѣждение и безъ да има прѣдвидени подобни разноски за гр. Шуменъ. Нѣ нали трѣбва да се възнаградимъ за услуги сторени въ врѣме на избори, надѣваме се да поздравимъ единъ денъ г. Петр. Димовъ съ Шумненскитѣ градскитѣ приставъ!

Ето до какво положение достигнахме! за кефа на пияни старшии да се ловятъ честни граждани отъ домоветѣ имъ и да се каратъ по участъцитѣ, безъ да имжтъ хаберъ отъ нѣщо! Ето въ какви ржцѣ сж повѣрени въ днѣшно врѣме имота и животата на българскитѣ граждани! Ето на какви хора се плаща да пазятъ да се зачита личната неприкосновенност на гражданина, гарантирала отъ конституцията! Нѣ тѣй е то, когато полицията у насъ е прѣстанѣла да бжде служителка на народа, каквото ѝ е истинското назначение, на тозъ народъ, който отдѣля отъ залактѣ си за да я подѣржа, а се е обѣригла на слуга само на извѣстни нѣкои привилегировани личности; жандармитѣ тука у насъ (говоримъ за гр. Шуменъ) едва ли сж достатъчни да пазятъ нашитѣ храбри (!) народни прѣдставители и да ги завожатъ по домоветѣ имъ вечеръ отъ страхъ да не бждѣтъ биени отъ народа, види се, за добритѣ имъ работи. Ний сме бивали очевидци на такъва сцена, гдѣто народенъ прѣдставителъ е повиквалъ съ сигналъ жандарми за да го пазятъ, само защото вижда, че въ кафенето или шантана, въ който той е закъснѣлъ да голие, влизатъ и нѣкои други граждани тоже като него да си поголѣятъ, безъ да знаятъ че вжтрѣ въ шантана се намѣрва негова милостъ. А пѣкъ отъ като г. Маноловъ е тукъ управителъ три убийства сж станѣли въ града, особено едното всрѣдъ бѣлъ денъ, и нито единъ отъ убийцитѣ можа да се улови или издири. Нѣ събератъ ли се нѣгдѣ, въ нѣкое кафена, 5—6 души отъ омразитѣ за днешното правителство граждани, на часа ще видишъ че закрѣстосвали на около 5—6 души отъ жандармитѣ на г. Манолева и неговий достоенъ началникъ Лингорова. Тѣснитѣ колони на вѣстника ни не го позволяватъ, а ний можемъ приведе много примѣри, че тамъ гдѣто сж необходими жандарми за запазване обществената безопасностъ, нѣма ги, и ще трѣбва по нѣколко часа докато ги намѣримъ, когаго за подслушване или за заглаване нѣкого отъ днѣшнитѣ правителствени отъ въображаема опасностъ, и безъ да бждѣтъ търсени, биватъ готови за да услужатъ. Тукъ не искаме да обвиняваме толкова самитѣ жандарми като хора, които вѣрватъ, че сж длѣжни да вършатъ тия работи, колкото тѣхното на чалство, което е длѣжно да имъ внушава постоянно за тѣхната обязанностъ и да наказва строго тия, които си позволяватъ да прѣвнѣшатъ властѣта си, като тоя пияница Новопазарскитѣ старшии. Моля ви се, при тая деморализация на полицията

въ днѣшно врѣме, ако не ѝ се тури юзда, можемъ ли да бждемъ сигурни, че жандаритѣ не ще захванжтъ единъ денъ да възсѣдатъ хората по улицитѣ, както едно врѣме правяхъ турскитѣ заштин и башибозуци? Нѣ впрочемъ, сега е изключително врѣме, такива работи трѣбва, видисе, да сж необходими за спасението на България!...

Чуваме, че по поводъ на тая прѣсна башибозушка постѣпка съ честни и невинни хора, гражданитѣ тѣмѣли да събиратъ подписи за да молятъ на правителството да отчисли или поне да прѣмѣсти отъ тука г-нъ Манолова, защото отъ освобождението насамъ при никой другъ управителъ, не се е видѣло да ставатъ тука подобни нечисти насилни надъ свободитѣ и правата на гражданитѣ, не се е почувствувала такъва несигурностъ сирѣмо личната неприкосновенност на гражданина, както въ г. Манолово врѣме. Ний отъ наша страна похваляваме постѣпката на гражданитѣ, нѣ отъ сега можемъ да ги увѣримъ, че просбата имъ ще остане мендеръ алтѣнда, защото г. Маноловъ доволно е услужилъ на днѣшното „патриотическо“ правителство, за да бжде прѣмѣстванъ хемъ туку тѣй само по желанието на Шумненски граждани, ама било то и справедливо. Г. Маноловъ носи *Александръ на шѣю* за услуга на днѣшното правителство, че не остави гражданитѣ да си избиратъ тия, у които тѣ имжтъ довѣрие, а спомогна да се избиржтъ правителствени мекерета, не вѣрваме това правителство да го кхидиса за да го отчисли или примѣсти. Ама пакъ не знаеме я, сега нѣма вече избори, може пѣкъ правителството да уважи просбата на гражданитѣ!...

ДНЕВНИ НОВИНИ.

МѢСТНИ.

Испититѣ на ученицитѣ и ученичкитѣ въ тукашнитѣ училища ще се павършатъ прѣзъ текущия мѣсець. Въ трикласнитѣ училища ще се започнѣтъ отъ 6-й и ще се продължаватъ до 25-й Юний; а тия въ първоначалнитѣ — отъ 14-й до 19-й Юний. Спорѣдъ рѣшението на на учителскитѣ съвѣтъ испититѣ тая година ще ставатъ тѣй както и въ правителствениитѣ училища, а не по единъ особенъ рѣдъ, както се правеше до сега.

На 1-й Юний въ града ни засѣдава комисия, състояща отъ Г. г. Бригаднии командиръ, командира на 7-й Пѣшии Прѣславскитѣ полкъ, Шумненскитѣ военскитѣ началникъ, Шумн. Окр. Управителъ, Прѣдсѣдателя на Шумнен. Пост. Комисия, единъ отъ помощницитѣ на Градскитѣ кметъ и двама доктори. Тази комисия е съставена за да прѣвѣри дѣйствиата на младежницата наборна комисия, за която цѣлъ бѣхъ свикани и всички освободени отъ набора минжлата година младежи. По-голямата частъ отъ градскитѣ младежи отсѣтѣхъ хж, защото градскитѣ ни кметъ не бѣше се распорѣдилъ отъ рано да се призовжтъ съ билети, както правеше прѣдъ, а съ барабана, и то едва единъ денъ по рано. Комисията е вѣдѣла единъ българинъ, 1 евреинъ и 2 турци. Българина за когото е рѣчь е г. Жеко Н. Хлѣбаровъ, който, до колкото знаемъ, е освободенъ отъ Генералнии Щабъ. Учимъ се сжмъ, че е станѣло прѣдложение отъ страна на нѣкои члѣнове да се взематъ нѣкои отъ неблагонадѣжднитѣ, нѣ г. г. военитѣ не се съгласили безъ да бждѣтъ тѣ добръ освидѣтелствувани.

Постоянният дъждове въ града и околността сж спалили нашите земеделци. Хранителите, които още не сж узрели, се повалени от силните дъждове. На 30-й около местността „Кабюк“ 2 1/2 часа далеч от града, е паднал сплен дъжд разбесен съ градушка. Нѣкои зърна сж били на голѣмина колкото орѣхъ. Повредитѣ не били значителни.

Съ едно писъмце до редакцията единъ гражданинъ, като ни разправя за тукашния околийски Началникъ М. Лингрова, какъ господствува употребявалъ жандармитѣ за домашни работи: да му залгватъ дѣцата, да му носятъ вода за въ къщи и др., пита: за това ли се плаща на жандармитѣ отъ държавата?—Като обръщаме вниманието на Шуми. Прокуроръ, върху това съобщение на гражданина, надѣваме се че г. Д. Поповъ ще поемита тая работа и ще даде единъждъ за всѣкога край на това въпиюще безаконие отъ страна на окол. началникъ; толкова повече, че и другъ път въ вѣстника сж ний сме обръщали вниманието комуто трѣбва върху подобно поведение на г. Лингоровъ спрѣмо подчиненитѣ му жандарми.

На срѣдъ пътъ мѣжду станцията Касначанъ и гр. Шуменъ се намира с. Булажкѣ. Когато Князѣтѣ е пдѣлъ за града, на помѣжното село е билъ сирѣтъ отъ селени изъ околнитѣ села, налѣзли да го посрѣвнатъ. Захарий Стояновъ, който както знаятъ читателитѣ прѣдружаваше Н. Ц. Височ. просто да се хранити отъ официалнитѣ обѣди (друга манджа не бѣде) мѣжду другитѣ наставления на селянитѣ, е казалъ горѣ-долу слѣдующитѣ думи: „вѣй не слушайте, какво ви учатъ гражданитѣ, вършете сами тъй както намирате за добръ“. Наскоро слѣдъ това въ селото Кюлевча (близо до с. Булажкѣ) свършватъ испята на ученицитѣ ся, безъ да чакатъ за това окръжното отъ г. Окр. Управителъ, врѣменно п. д. училищния инспекторъ. Когато г. Маноловъ пониталъ учителя и училищното настоятелство за причината на тая тѣхна самоуправностъ, послѣднитѣ за извинение повторили г. Управителю горѣцитирания съвѣтъ на Захарий Стояновъ, т. е. да не слушатъ и изпълняватъ нищо, което излиза отъ града.

На 13 Май се привелъ въ изпълнение присѣдата на Шумненскій окръженъ съдъ, съ която се осждаше бившиятъ ни редакторъ-отговорникъ Ж. Павловъ на единъ мѣсецъ тъмниченъ затворъ, за дѣто въ 26—27 брой на Вѣстника оклѣветилъ Шумненскій Окол. Началникъ Марко Лингоровъ въ нераспоредителностъ въ врѣме на пожара на правителствения домъ на 19 Декември м. г. Либералния законъ за печата, съ които патентованитѣ щѣхъ да ошастливятъ България, захванж да прибира своитѣ жертви! . . . Срамъ! . . .

На 31-й Май се връчи новъ обвинителенъ актъ на отговорника-редактора отъ прокурорскій надзоръ за клѣветение Министритѣ на княжеството. Въ статията *ползованието отъ свободата на печата*, обнародвана въ 43-й брой на вѣстника ни, г-нъ прокуроръ пакъ намѣрилъ клѣвета. Това дѣло е *двадесето*, отъ както захванж да се практикува новия либераленъ законъ за печата. До сега сме прѣдставили до 15000 лева гаранция за всички дѣла. Въ послѣдне врѣме щожъ се връчи обвинителенъ актъ въ часа се изисква и гаранцията; така щото отговорника ни има честта да полѣжи 48 часа въ полицейскій участѣкъ. Ама това става все съгласно членъ 78-й отъ Конституцията!

Тия дни изъ града отъ ржѣ на ржѣ мѣжду послѣдователитѣ на днешното „патриотическо“ правителство се разхождаше едно писъмце. Полюбопитствувахме да узнаеме, що за писмо е това, и, до колкото можахме да се научимъ, това писмо е било испратено отъ София до приятелитѣ тука; съ това писмо се насърдавали тукашнитѣ подръжници на г. Стамбулова да не се отчайватъ по случай каранieto на министритѣ, тъй като консерваторитѣ щѣли да бждатъ „позорно истласкани“ и г. Стамбу-

ловъ пакъ щѣлъ билъ да задържи властта. Чрѣзъ „Свобода“ се трѣби на всеуслышанье че г. Стамбуловъ е билъ накаранъ да поеме властта, че той е готовъ да си дае оставката и да напустне министерствуванието и други още дивотипи, съ което искатъ да увѣрятъ свѣта че г. Стамбуловъ въпрѣки желанието си, е министертъ. А пакъ отъ съдържанието на писмата до приятелитѣ пзъ провинцията се разбира, че г. Стамбуловъ май не се ще да напустне властта. Кое отъ двѣтѣ да се вѣрва? До колкото познаваме г. Стамбулова, като си припомнимъ още неговото нееднократно силно настояване, колчемъ е спечелвала либералната партия, щото всичкитѣ министри въ княжеството да бждатъ все отъ г. Търново, като стара българска столица, — ний пдѣмъ да повѣрваме послѣдното, т. е. че г. Стамбуловъ е алченъ властолюбецъ, колкото и да се мжчи въ „Свобода“ да увѣрява свѣта въ противното. Ако ли пакъ палѣзе истина, както се разнесе слухъ на послѣдѣкъ, че този човѣкъ споредъ Майоръ Поповото дѣло правялъ нѣкакви прѣговори съ Д. Цанкова чрѣзъ търновскій митрополитъ г. Климента тогава не ще остане съмнение, че г. Стамбуловъ е готовъ да се сдружи и съ дявола, стига само да не изгубва властта; все да бжде голѣмъ човѣкъ, за да му се кланятъ всички и отъ него да се допитва всичко.

РАЗНИ.

Днитѣ отъ 18—21 Май сж били посвѣтени въ разни мѣста изъ отечеството ни за празнуване въ честъ на Българскій поетъ—революционеръ и войвода *Христо Ботевъ*. Въ Козлудуйския Бръгъ, Милинъ-Камѣкъ, Пловдивъ, София и други мѣста празнуванията сж станали твърдѣ тържествени, като въ тѣхъ сж взели участие освѣтъ ученицитѣ и младежитѣ, въ този случай като инициатори, нѣ и гражданитѣ и селенитѣ отъ помѣжнитѣ мѣста. Подобни тържества сж отъ голѣма важностъ за нашия народъ. За жалостъ Шуменъ се показа твърдѣ хладнокрѣвенъ!

Поклонъ прѣдъ свѣщенната паметъ на великия труженикъ за свободата на народитѣ!..

Слѣдующето ни се испроводи изъ гр. Провадия. Нека читателитѣ ни видятъ, какви сж лицата, които сж дѣйствитѣ послѣдователи на патриотическото.

Провадийско Гр. Общ. Управление ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 813.

Провадийското Гр. Общ. Управление има честъ да съобщи на населението Акта на Комисията, опрѣдѣлена за разгледване смѣткитѣ на бившиятъ кметъ Петръ Геновъ.

„АКТЪ“

„Съставенъ днесъ на 30 Май 1888 година въ канцелярията на Провадийското Гр. Общ. Управление подъ предѣтелството на Михаилъ Рибаловъ, членове: Недю Петровъ, Стоянъ Цвѣтковъ, Никола К. Чехларовъ и Иванъ Христовъ, отъ пригладанитѣ Градско—Общински и Училищни смѣтки Комисията изнамери на бившиятъ кметъ Петръ Геновъ и подвѣдомствениитѣ му бирникъ Димитър Д. Кондакъ и агентитѣ Злати Георгиевъ 3319 л. 17 ст. пооправдани, а именно: Петръ Геновъ 1176 лева 22 1/2 ст. Д. Д. Кондакъ 1859 л. 44 1/2 ст. и у Злати Георгиевъ 283 л. 50 ст. за която сума задлѣжава бившиятъ кметъ П. Геновъ да отговаря на пълно.—

Настоящиятъ Актъ се състави въ кратце, който ще ся облече въ окончателна форма на 15-й Юний 1888 година.

(Подп.) Предѣтелъ на Комисията: *Рибаловъ*. Членове: *Ст. Цвѣтковъ*, *Н. К. Чехларовъ*, *Н. Петровъ* и *Ив. Христовъ*.

гр. Провадия 30 Май 1888 година.

Кметъ: *Д. Тодоровъ*.

Секретаръ: *М. К. Шиликовъ*.

— Римскій дописникъ на *Найе Фрайе Прессе* казва че ся научава отъ здраво мѣсто че много-четы, добръ въоружени и снабдени, ся устрояватъ въ Чернагоръ за да нашествуватъ Херцеговинѣ.

— Явяватъ отъ Краковъ, че една Германска военна комисія, състояща отъ Майоръ-Генералъ Планицъ, Подполковникъ Вагнер, Майоръ Салпсъ, и Капитанъ Гофери, е ятоварена да прегледа Австрійскитѣ укрѣпления въ Галиция, по Руска-та границѣ.

(„Зорница“)

Господинъ Д. Габровскій е испратилъ слѣдующето писмо по вторто му интернирване отъ Шуменъ въ Провадия.

ПРИЯТЕЛЮ АТАНАСЕ,

Пакъ ме докарахъ въ Провадия!

Този пътъ обаче Шумненската Полиция се показа по-щедра въ маршрутитѣ на откарванието ми, понеже ме откацвоира прѣзъ Прѣславъ и Ново-Село. Види се по-внимателно е изучила картата поѣ на окръжитѣ Шумненскій и Варненскій, или пакъ шажрдисала се е по причина на много работа въ деня на посрѣщанието Княза когато, както знаешъ, пристигнахъ въ Шуменъ, взехъ ме стражаритѣ отъ къщиятъ дворъ на Антона Русевъ, арестувахъ ме въ участѣка и прѣзъ нощта испратихъ за Прѣславъ.

Наистена, нѣма нѣщо по-грозно и отвратително, отъ колкото произволътъ и беззаконieto на една административно-полицейска власть, която располага съ *взоржжени хора*!.. Тѣжко и горко на беззащитнитѣ граждани, въ която и да е държава щомъ тази власть е рѣшена, на и има възможностъ безнаказанно да тѣпче законитѣ на страната! Ей тъй на, зематъ те, арестуватъ те и свършена работа. Какво можешъ да направишъ?—Нищо и пакъ нищо! . . . И менѣ даже да дадѣтъ 15—20 *взоржжени хора* на расположението ми, можъ да ти испоарестувамъ и откарамъ, гдѣто искамъ, дедай-си беззащитни хорица. То не е голѣма работанито е пакъ *геройство*.

Нѣкои отъ приятелитѣ ме съвѣтватъ, па и азъ бѣхъ и съмъ въ намѣрение да търся правосъдие. Много хубаво нѣ зная ли? Отъ една страна не съмъ увѣренъ, че прокурора, или съдилището ще се застъпятъ за личната ми свобода, та да можа, свободно да си ходя по работата и искарвамъ прѣхраната си. Зеръ опитахме си честта при първото ни интернирване, обаче Прокурора, Дамо Поповъ, не ни помогна. На противъ остави ни на произвола на администрацията и полицията. Отъ друга страна, ако сега заведѣ углавно дѣло, страхъ ме е, че ще се даде криво тълкувание и приложение на Чл. 6-й отъ Допълнението къмъ Вр. Сжд. Правила.—Знаешъ се я?.. Всичко е въ ржѣтъ ни..

Не бѣхъ дописалъ послѣдната си мисль, когато ми дойде на ума слѣдующия куплетъ отъ пѣсенята: „Смѣй се за насъ гордъ Балканъ“

„Казватъ, имаме чистъ въздухъ,
Чиста балканска вода;
Нѣ за жалостъ азъ не чухъ
Да имаме свобода!...
Тѣй като е то тогасъ
Провиквамъ се съ ясенъ гласъ,
Свободенъ ще ходя!“

Първитѣ четири стиха проговорихъ съ въсхищение, а послѣдния?—О, душата ми

потява въ скърбъ, колчемъ си го вспо-
ня! И може ли, инакъ да бжде?—Зертъ,
кой те оставя свободенъ да ходишъ?—
Скърбно наистена! Дойдохъ до заключе-
ние, че на този редъ най добръ е да
пъдемъ:

„Вервдъ гора зелена,
Вервдъ Стара-Планина
Дърво дафиново,
Дърво маслиново;
Подъ дървото лежи,
Тозъ добръ юнакъ,
Юнакъ яралия,
Юнакъ джералия. . . .

както и:

Тъжко, тъжко, вино дайте,
Пиятъ да по азъ забрава,
Туй що, глумци, вий не знайте,
Позоръ ли е или слава!

Иъ както и да е; да си дойдемъ на
прѣдмѣта. Азъ искамъ да ти раскажа под-
робноститѣ на второто ми интернирване,
както и причинитѣ на връщанieto ми въ Шу-
менъ които не можахъ да ти изложя на про-
странно, когато се видѣхъ, понеже ти бѣ-
занятъ съ приготвянето адреса за Не-
гово Царско Височество, а пъкъ и азъ
бидохъ откаранъ отъ стражаритѣ скоро
слѣдъ свижданieto ни. Щомъ пристигнахъ
въ Провадия слѣдъ първото ми интерни-
ране, азъ станахъ праздно скитающъ
се въ пълната смисълъ на думата. Това
ми тѣжеше твърдъ много. Въ Шуменъ по-
не имаме адвокатско писалище, гдѣто
както знаешъ, цѣлъ денъ се занимавахме:
кое съ четение, кое съ писанна, кое съ
дѣлата. А тука?—Тука нѣмаше, що да
прави, освѣтъ да се излѣгамъ, или цѣлъ
денъ да мѣря улицитѣ и полетата. И за
четение нѣма отъ гдѣ да се земе нѣщо
свѣстно. Дотѣгнхъ ми бѣше. Отъ друга
страна домашнитѣ нужди идѣхъ една по-
диръ друга; тѣ, сѣкашъ, безъ позволе-
ние влизахъ прѣзъ портата и като поли-
цейскій стражаръ се испрѣчвахъ на срѣ-
щѣ ми!... (Слѣдва)

ДОПИСКА.

Драгий Атанасе,

По вече отъ година врѣме стана, какъ не
сме си писали единъ другому и, може би, ако
да не почнувамъ азъ, така щѣхъ и да се за-
равимъ (до гдѣто се видятъ лично, разбира се).

Ти знаешъ, драгий К. . . , че азъ бѣхъ ин-
терниранъ въ Т. Пазарджикъ припаечернето
на септемвр. избори; иъ ти незнаешъ, вѣрвамъ,
какъ ужасно почувствахъ и чувствамъ азъ не-
щастнитѣ слѣдствия на туй интерниране, кол-
кото беззаконно, толкова и безчовѣчно. Азъ
бѣхъ взѣтъ отъ улицата, когато отивахъ въ
канцеларията на службата си, и безъ да ми
позволятъ да се видя съ родителитѣ си да си
взема дрѣхы или пари за нѣтъ! Въ недѣля,
прѣдъ зори, бѣхъ отпратенъ въ Пазарджикъ
съ единствена милостъ—позволение да си нае-
ма кола. На връщане отъ интерниранieto,
къмъ Ихтиманско, почти и до София, бе ужа-
сна зима. Краката ми бѣха замръзани до
толкова, щото неможахъ да ги почувствувамъ.
Едвамъ при пристиганieto ми въ София се
посвѣзѣхъ малко слѣдъ испиванне достатъчно
количество конякъ и чай съ ромъ. Отъ тогава
азъ почувствувахъ единъ болки, като че ми бѣ-
ха въ костта, подъ колѣното на лѣвия кракъ.
Не обрнахъ сериозно внимание на това като
мисляхъ, че не е освѣтъ единъ ревматизмъ,
който може се излѣчи съ банн. Обаче силно
бѣхъ палганъ!

Слѣдъ пристиганieto ми въ Цюрихъ тия
болки се увеличихъ до толкова, щото азъ не-
можахъ вече да ходя или движа кракътѣ си.

Болкитѣ бѣха ужасни. Цѣли 2—3 недѣли азъ
несъмъ можалъ нито 15 минути да си ношемъ
спокойно. Нѣколко професори доктори, които
ме глѣдаха, неможаха да опрѣдѣлятъ болѣ-
стѣта. Най-послѣ прочутия хирургъ, Профе-
соръ Кренланиъ, който бѣ и ректоръ на на-
шния университетъ, ми каза, че болката ми е
твърдѣ серпозна и че е необходима една бжр-
за операция. Прѣмгнахъ въ болницата и опе-
рацията прѣтѣглихъ. Да ти опишемъ болкитѣ
и ужаситѣ непекамъ. Ти можешъ си прѣдстави
това, като ти исказвамъ, че бѣха парѣзали ед-
на голѣма частъ отъ костта подъ колѣното,
която бѣ заразена!

Но и това не бѣ достатъчно! Азъ щѣхъ да
се считамъ щастливъ ако се свършаваше само
съ тая операция. За нещастие, заразата бѣ
распространена доста далечъ. Опасността да
се незарази кръвта, съ което животътъ ми се
туряше на жребие, накара Професора Крен-
ланиа да убѣди телеграф. родителитѣ ми да
допуснатъ неизбежната ампутация. Намѣрени
въ необходимостъ, както тѣ, тъй и азъ се
съгласихме. И. . . . ампутацията бѣ извърше-
на благополучно, азъ съмъ сега здравъ, азъ
живѣя, ходя съ искусствень кракъ; но. . . .
сълзитѣ задущаватъ мисълта ми, неможъ да
пипна по пататъкъ по това.

Можешъ си прѣдстави слѣдитѣ на подобна
ампутация, които оставатъ въ душата на по-
страдавшия. Азъ падамъ често въ меланхолия.
Станалъ съмъ ужасенъ ипохондрикъ! Памятъ
затхлѣла, расположение на духътъ мрачно, въоб-
ражение почти никакво. Наблюдавамъ самъ всѣ-
ки тия психически явления въ себѣ си, крити-
кувамъ ги, неодобрявамъ ги, но безсилень съмъ
да се поправа. Менъ се струва, че може да се
поврѣ дя уметвенно!

Единъ приятель, чрѣзмѣрно способенъ и да-
ровитъ русинъ, който въ скоро врѣме издѣр-
жа докторатъ по медицината, ще се опита да
ме изцѣри отъ тия душевни болѣсти, чрѣзъ
хипнотизмъ; той е убѣденъ че ще се постиг-
натъ прѣкрасни резултати. Ако ми отговорить
(за което не се съмнѣвамъ) ще ти съобщавамъ
последствията.

Такива сж, братко, тѣглалата, които азъ
прѣтѣглихъ; знаешъ ме ти, каква здрава нату-
ра бѣхъ азъ на прѣдъ, и прѣдстави си какъвъ
съмъ сега! За всичко туй благодаря Стамбу-
лову, този вторий Неронъ!

Ако се нелѣжа ти си въ рѣдоветѣ на об-
ществениитѣ борци т. е. на борцитѣ за обще-
ственното добро. Поздравявамъ те и те цалу-
вамъ братски въ тѣзи ти завидна карриера.

Борете се, братко съ енергия и неустраши-
мостъ за свободата, правата и благосъстояние-
то на нашето отечество. Испълнявайте братко,
сѣло и свѣстно великитѣ си и свѣти чело-
вѣчески длѣжности. Разрушавайте всѣчко ста-
ро и гнило, подло и лицемерно Създавайте,
братко, нови идеали, подъ които народътъ
истински да благоденствува.

Ний сме още безсилни за борба, но ний се
учимъ, у насъ има съзнание за нашитѣ длѣж-
ности и това е утѣшителното.

Адресътъ, подаденъ отъ Шумвенци на кня-
зѣтъ, прави честь не само тѣмъ, а и на цѣлъ
Българ. народъ. То е доказателство за оцѣ-
нение свонѣ права. Азъ бѣхъ въ екстазъ ко-
гато прочетохъ тоя адресъ. Поклонъ отъ моя
страна на тия българи, които сж го писале и
на тия, които сж го одобрили.

Слѣдъ като ми отговорить, ще ти пиша пакъ.
гр. Цюрихъ 8 Юний 1888 год.

Ст. Ив. Пар.

ОТЪ РЕДАКЦИЯТА.

Д-ну В. Н. К—ву. въ г. К—лъ.

И ти, приятелю, си оказалъ 58-й членъ отъ
Конституцията. И ти най ситѣ илю на това,
за което до сега си викалъ. Помнишъ ли какъ
псуваше Каравелова, слѣдъ войната, за дѣто
получи „I степенъ“? Но той го вържъ. Ти, мо-
же би, нѣмашъ дързостъ, да направилъ сж
щото, защото послѣ нѣма *аллбъ*. Чакаме.....

Г-ну А. А—ву въ г. Р—дъ.

Гернето се отнася и до тебѣ. Прочети го...

ОБЯВЛЕНИЯ.

„ИСКРА“

Научно—Литературно Списание.

Ще излиза всѣки мѣсець на Книжка отъ 6
коди на голѣми четвъртини и ще съдържа слѣ-
дующитѣ отдѣла:

1) Ромони, повѣсти и разкази, както ори-
гинални, тъй и прѣводни; 2) Народни умот-
ворѣния; 3) Популярни статии по всичкитѣ
клонове на науката; 4) по въспитанието; 5)
Критически отдѣлъ; 6) Новини изъ науката
и искусствата, и 7) смѣсъ.

Абониранieto на вѣстника става само въ
прѣдплата. Допуща се и слѣдующата разсроч-
ка: при получаванieto на първата книжка 6
лева, а при получаванieto на четвъртата 4 ле-
ва; за ученицитѣ,—при получаванieto на I-та
Книжка 5 лева, а при получаванieto на чет-
въртата 3 лева.

Първи брой излезе отъ печатъ. Втори
брой ще излезе къмъ 25-й число на тоя мѣ-
сець.

Поръчки, статии и пр. се испровождатъ до
редактора В. Юрданова, въ гр. Шуменъ.

Издаватели:

С. Поповъ и В. Юрдановъ.

КНИЖОВНО ИЗВѢСТИЕ.

Турена е подъ печатъ IV книжка „Ми-
нжлото“, която ще бжде отпечатана на 15
Юний т. г.

Съдържанието и:

Тракийското съзаклѣтие.—положени-
то на комитетитѣ въ Тракия слѣдъ смър-
тъта на дядона Левский.—Турската нота
до Букурешкото правителство и изгонва-
нieto на Л. Каравелова прѣзъ 1873 г.
3 Януарий изъ прѣдѣлитѣ на Романия.—
Засадитѣ по желѣзнитѣ линии Търново
Сеимень—Плодивъ и Руссе—Варна.—За-
мѣстника на Левский: Атанасъ уауновъ и
убиванieto на хаджи Ставре въ Хасково.

Адресъ: Пловдивъ Заимовъ.

1—3

ОБЯВЛЕНИЕ

Печатницата на Г-нъ Спасъ Поповъ се
нуждае отъ единъ словослагателъ, който
желае, нека се отнесе за споразумѣние до
горѣпоменатий.

Шуменъ, 7 Юний 1888.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЪ.

Читалищното Настоятелство въ с. Кю-
левча изказва благодарността си на слѣ-
дующитѣ офицери отъ Ирѣславския полкъ
за щедритѣ нмъ подарѣци.

Майоръ Цончевъ подарява 10 лева, 1
год. течение отъ „Свобода“ и други раз-
ни книги, подпоручикъ Радковъ 7 лева,
Капитанъ Пашиновъ 10 лева, Поручикъ
Мариновъ 8 лева, Капитанъ Байчевъ 15
лева, Капитанъ Ханджиевъ 10 лева, Под-
поручикъ Балтаджиевъ 10 лева, Крумъ
Малевъ 5 лева и в. „Добруджа“

с. Кюлевча, Май 1888 год.

Читал. Настоятелство.

